

У Х В А Л А
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Кошика Костянтина Валентиновича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих приписів частини першої статті 130 Кодексу України про адміністративні правопорушення

м. К и ї в
2 червня 2021 року
№ 83-2(П)/2021

Справа № 3-78/2021(188/21)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Сліденка Ігоря Дмитровича – головуючого,
Головатого Сергія Петровича – доповідача,
Лемака Василя Васильовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Кошика Костянтина Валентиновича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих приписів частини першої статті 130 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Заслухавши суддю-доповідача Головатого С.П. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Кошик Костянтин Валентинович як суб'єкт права на конституційну скаргу (далі – Заявник) звернувся до Конституційного Суду України з

клопотанням (вх. № 18/188 від 17 травня 2021 року) визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), окремі приписи частини першої статті 130 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – Кодекс) у частині „встановлення адміністративної відповідальності за відмову особи, яка керує транспортним засобом, від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп’яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції“.

Приписами частини першої статті 130 Кодексу встановлено адміністративну відповідальність за керування транспортними засобами особами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп’яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, а також за передачу керування транспортним засобом особі, яка перебуває в стані такого сп’яніння чи під впливом таких лікарських препаратів, а так само за відмову особи, яка керує транспортним засобом, від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп’яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.

Диспозиція частини першої статті 130 Кодексу містить кілька окремих складів адміністративних правопорушень, зокрема той, що його оспорує Заявник, – „відмова особи, яка керує транспортним засобом, від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп’яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції“.

На думку Заявника, оспорювані приписи Кодексу не відповідають приписам частини третьої статті 28, частини першої статті 29, частини другої статті 61, частини другої статті 62, частини першої статті 63 Конституції України.

Обґрунтовуючи свою позицію, Заявник посилається на окремі приписи Конституції України, Кодексу, Кримінального процесуального кодексу України,

законів України, на постанову Пленуму Верховного Суду України „Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя“ від 1 листопада 1996 року № 9, наводить практику Європейського суду з прав людини, цитує юридичні позиції Конституційного Суду України, а також посилається на судові рішення, ухвалені в його справі.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів випливає таке.

2.1. Суддя Київського районного суду міста Одеси постановою від 16 грудня 2020 року визнав винним Заявника в скоєнні адміністративного правопорушення, установленого приписами частини першої статті 130 Кодексу, та наклав адміністративне стягнення у вигляді штрафу в розмірі шестисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян із позбавленням права керування всіма видами транспортних засобів строком на один рік.

У зазначеній постанові вказано, що Заявник керував автомобілем «з ознаками алкогольного сп'яніння: порушення мови, тремтіння пальців рук, запах алкоголю з ротової порожнини. Від проходження огляду на стан сп'яніння, у встановленому законом порядку, водій відмовився у присутності двох понятих. За таких обставин особа, що притягується до адміністративної відповідальності, порушила п. 2.5 „Правил дорожнього руху“ України, за що передбачена відповідальність ч. 1 ст. 130 КУпАП».

2.2. Одеський апеляційний суд постановою від 10 лютого 2021 року, яка є остаточним судовим рішенням у справі Заявника, апеляційну скаргу залишив без задоволення, а постанову судді Київського районного суду міста Одеси від 16 грудня 2020 року – без змін.

У постанові суду апеляційної інстанції зазначено, що „відповідальність за ч. 1 ст. 130 КУпАП передбачена як за керування транспортним засобом в стані алкогольного сп'яніння, так і за відмову особи, яка керує транспортним засобом,

від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції. Досліджені в судовому засіданні апеляційного суду відеозапис, протокол про адміністративне правопорушення згідно якого <...> [Заявник] відмовився від проходження огляду на стан алкогольного сп'яніння, та який власноручно підписав, долучені до протоколу пояснення свідків <...>, а також безпосередні пояснення <...> [Заявника] в судовому засіданні апеляційного суду, свідчать про фактичне визнання останнім, як на місці зупинки та складання протоколу про адміністративне правопорушення, так і в суді апеляційної інстанції, порушення ним вимог п. 2.5. ПДР, який встановлює обов'язок водія на вимогу поліцейського пройти в установленому порядку медичний огляд з метою встановлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції“.

Суд апеляційної інстанції також зазначив, що «у рішенні по справі „О'Галлоран та Франціс проти Сполученого Королівства“ [*O'Halloran and Francis v. the United Kingdom*] від 29 червня 20[0]7 року [заяви № 15809/02, № 25624/02], Європейський суд з прав людини у складі його Великої Палати постановив, що будь-яка особа, яка володіє чи керує автомобілем, підпадає під дію спеціальних правил, оскільки володіння та використання автомобілів є таким, що потенційно може завдати серйозної шкоди. Ті, хто реалізували своє право володіти автомобілями та їздити на них, тим самим погодилися нести певну відповідальність та виконувати додаткові обов'язки».

3. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ в конституційній скарзі має міститись обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням

того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

3.1. Заявник стверджує, що „оскаржені окремі положення ч. 1 ст. 130 КпАП України фактично встановлюють адміністративну відповідальність за <...> відмову особи від проведення над собою дослідів, тобто, фактичне встановлення примусу до таких дослідів під загрозою відповідальності, що не відповідає ч. 3 ст. 28 Конституції України“.

На думку Заявника, „оскільки сам процес огляду передбачає ті чи інші дії із тілом людини, – зокрема, забір речовин (крові, сечі) та аналізів того чи іншого виду, – встановлення відповідальності за відмову від такого огляду є порушенням права на особисту недоторканність, передбаченого ч. 1 ст. 29 Конституції України“.

Водночас обґрунтування цих тверджень та логічного зв'язку між оспорюваними приписами Кодексу й зазначеними приписами Конституції України Заявник не навів.

3.2. Заявник вважає, що „оскаржені окремі положення ч. 1 ст. 130 КпАП України фактично встановлюють адміністративну відповідальність за відмову давати докази та пояснення щодо себе, що суперечить ч. 1 ст. 63 Конституції України“, та зазначає, що частина перша статті 63 Конституції України „повинн[а] розповсюджуватися й на усі дії особи, які можуть призвести до її обвинувачення у правопорушенні, до усіх дій, які фактично стосуються дачі особою доказів проти себе; саме такими діями є проходження медичного огляду“.

З огляду на те, що Заявник вказує, що «Європейський суд з прав людини розглядає категорію справ про притягнення до адміністративної

відповідальності, як „по суті кримінальні“, з усіма гарантіями, які надаються особі у кримінальному провадженні», Конституційний Суд України зазначає, що згідно з практикою Європейського суду з прав людини щодо змісту права не свідчити проти себе в аспекті дотримання статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року „<...> право [особи] не звинувачувати (інкримінувати) саму себе головним чином стосується того, щоб було дотримано бажання звинуваченої особи зберігати мовчання [*remain silent*]. В юридичних системах Договірних Сторін Конвенції та інших країн є спільним розуміння того, що таке не поширюється на застосування в кримінальних провадженнях матеріалу, що його може бути отримано від звинуваченої особи шляхом примусових дій, але який є наявним безвідносно до бажання підозрюваного – такого як, *inter alia*, документи, що їх отримано на підставі рішення суду, зразки з дихальних шляхів, зразки крові, сечі, волосся або голосу та біологічна тканина для ДНК-тестування“ [рішення у справі *Jalloh v. Germany* від 11 липня 2006 року (заява № 54810/00), § 102].

Таким чином, Заявник висловлює власне розуміння змісту частини першої статті 63 Конституції України, що не ґрунтується на юридичних аргументах.

3.3. Аналіз змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів дає підстави для висновку, що в них ідеться про незгоду Заявника з тим, що законодавець встановив адміністративну відповідальність особи, яка керує транспортним засобом, за відмову від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, а також про незгоду з рішеннями судів системи судоустрою України, ухваленими в його справі. Зазначене не може вважатись обґрунтуванням тверджень щодо невідповідності Конституції України оспорюваних приписів Кодексу.

Отже, Заявник не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у

відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Кошика Костянтина Валентиновича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих приписів частини першої статті 130 Кодексу України про адміністративні правопорушення на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**